

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

LÊ THỊ THỤY

**PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA Ở QUẦN THỂ DI TÍCH PÁC
BÓ XÃ TRƯỜNG HÀ, HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG**

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA

Hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM BÍCH HUYỀN

HÀ NỘI - 2014

LỜI CẢM ƠN

Em xin chân thành và bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc của mình tới cô giáo hướng dẫn TS. Phạm Bích Huyền, cô đã tận tình định hướng và giúp đỡ em trong suốt quá trình làm khóa luận tốt nghiệp.

Em cũng xin chân thành gửi lời cảm ơn tới cán bộ Sở văn hóa tỉnh Cao Bằng, cán bộ trong ban quản lý khu di tích Pác Bó đã dành thời gian và cung cấp tài liệu cho em, các thầy cô giáo trong và ngoài khoa Quản lý văn hóa - Trường Đại học Văn hóa Hà Nội những người quan tâm dạy dỗ em trong thời gian học tập tại trường.

Cảm ơn gia đình và bạn bè đã nhiệt tình giúp đỡ động viên em hoàn thành khóa luận này.

Do hiểu biết có hạn, những khiếm khuyết trong bài là không thể tránh khỏi, em rất mong nhận được những góp ý, nhận xét và chỉ bảo của các thầy cô giáo.

Em xin chân thành cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

LỜI CẢM ƠN

MỞ ĐẦU 3

**CHƯƠNG 1: MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ DI SẢN VÀ
PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA..... 6**

1.1. Một số khái niệm 6

1.1.1. Di sản văn hóa 6

1.1.2. Di tích lịch sử văn hóa 7

1.1.3. Quản lý di sản văn hóa.....10

1.1.4. Du lịch.....11

1.1.5. Du lịch văn hóa 14

1.2. Chức năng của du lịch văn hóa 15

**1.3. Những nguyên tắc cơ bản của quá trình quản lý di sản văn hóa với
phát triển du lịch..... 17**

1.4. Định hướng của Đảng và chính quyền về phát triển du lịch văn hóa 17

**CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG DU LỊCH VĂN HÓA TẠI DI TÍCH PÁC BÓ -
XÃ TRƯỜNG HÀ, HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG.....19**

2.1. Giới thiệu di tích 19

2.1.1. Giới thiệu huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng.....19

2.1.2. Giới thiệu di tích 25

2.2. Thực trạng.....30

2.2.1. Xây dựng cơ sở vật chất phục vụ du lịch văn hóa 30

2.2.2. Quản lý nhân lực.....36

2.2.3. Các hoạt động du lịch văn hóa.....37

2.2.4. Đối tượng phục vụ 43

2.3. Đánh giá.....47

2.3.1. Thành tựu.....47

2.3.2. Hạn chế 49

2.3.3. Nguyên nhân.....	51
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA Ở QUẦN THỂ DI TÍCH PÁC BÓ XÃ TRƯỜNG HÀ, HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG	55
3.1. Nâng cao chất lượng đội ngũ nhân sự	55
3.2. Đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch	57
3.3. Phát triển các sản phẩm du lịch chất lượng cao.....	59
3.4. Tăng cường công tác quảng bá	63
3.5. Phát triển sản phẩm lưu niệm đặc trưng	65
3.6. Cải thiện môi trường sinh thái.....	67
3.7. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra.....	69
3.8. Giải pháp về phát triển du lịch có sự tham gia của cộng đồng dân cư địa phương.....	71
KẾT LUẬN	74
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	76
PHỤ LỤC	77

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong xã hội hiện đại, du lịch văn hóa là ngành có vai trò quan trọng trong việc cải thiện và nâng cao chất lượng cuộc sống của con người. Du lịch là một ngành kinh tế tổng hợp, được mệnh danh là ngành công nghiệp không khói, được xác định là mũi nhọn trong nền kinh tế quốc dân.

Việt Nam là một quốc gia có tiềm năng phát triển du lịch rất lớn, sức hút của Việt Nam không chỉ là vẻ đẹp hùng vĩ của thiên nhiên mà còn do nguồn tài nguyên nhân văn vô cùng phong phú, đa dạng. Đó chính là các lễ hội truyền thống, phong tục tập quán, các di tích lịch sử văn hóa... Do vậy việc phát triển loại hình du lịch văn hóa đang được Đảng, Nhà nước đặc biệt chú ý quan tâm.

Ngày nay, khi cuộc sống của con người ngày càng được cải thiện, hiện đại hóa hơn thì nhu cầu trở về cội nguồn tìm hiểu những nét đẹp văn hoá truyền thống đã trở thành một nhu cầu tất yếu. Vì vậy, lượng khách du lịch đến các điểm du lịch văn hóa trong đó có di tích lịch sử văn hóa ngày càng tăng.

Dân tộc Việt Nam có lịch sử hàng ngàn năm dựng và giữ nước, có tới hàng trăm di tích lịch sử văn hóa đánh dấu những chặng đường phát triển của lịch sử, văn hóa dân tộc. Nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc chính là sự kết hợp từ tinh hoa và tỏa sáng từ các di tích lịch sử, văn hóa này.

Nằm ở phía Đông Bắc, Cao Bằng đặc biệt có khu di tích lịch sử Pác Bó với nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển du lịch.

Tuy nhiên hoạt động du lịch văn hóa tới khu di tích lịch sử Pác Bó vẫn chưa xứng tầm với tiềm năng vốn có của nó. Hình ảnh của di tích vẫn chưa thực sự tạo được dấu ấn, sự quan tâm trong lòng du khách. Vậy phải làm sao để người dân có thêm hiểu biết rõ ràng hơn về khu di tích lịch sử Pác Bó, để có những quyết định đúng đắn khi mua một tour du lịch. Mặt khác khu du lịch ở Pác Bó đang có những

bước phát triển, những kết quả gần đây cho thấy khách du lịch đến khu di tích ngày một tăng, đem lại nguồn thu cho du lịch tỉnh Cao Bằng.

Là sinh viên ngành Quản lý văn hóa được nhận nhiệm vụ làm khóa luận tốt nghiệp, người viết xin mạnh dạn chọn đề tài “Phát triển du lịch văn hóa ở quần thể di tích Pác Bó xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng”. Với mong muốn được góp một phần công sức nhỏ nhoi trong việc giới thiệu về khu di tích lịch sử Pác Bó đến với mọi người dân trong và ngoài nước.

2. Mục đích nghiên cứu

Với đề tài “Phát triển du lịch văn hóa ở quần thể di tích Pác Bó xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng”, khóa luận nhằm mục đích sau:

Hệ thống hóa lý luận chung về quản lý di sản với phát triển du lịch.

Tìm hiểu di tích Pác Bó xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng và thực trạng khai thác di tích Pác Bó với hoạt động phát triển du lịch văn hóa.

Đề xuất một số định hướng giải pháp với chính quyền, với ngành du lịch cũng như các ngành có liên quan về việc đánh giá phát triển du lịch văn hóa ở quần thể di tích Pác Bó. Từ đó đưa ra công tác bảo tồn và đưa ra kế hoạch khai thác hợp lý.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu, đánh giá tiềm năng du lịch của di tích lịch sử Pác Bó xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng.

4. Phương pháp nghiên cứu

- ✧ Phương pháp thu thập và xử lý thông tin
- ✧ Phương pháp phân tích tổng hợp
- ✧ Phương pháp nghiên cứu thực địa
- ✧ Phương pháp so sánh
- ✧ Phương pháp phỏng vấn

5. Bố cục

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục nội dung chính của khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận về quản lý di sản và phát triển du lịch văn hóa.

Chương 2: Thực trạng du lịch văn hóa tại di tích Pác Bó - xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng.

Chương 3: Giải pháp phát triển du lịch văn hóa ở quần thể di tích Pác Bó xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Phê (1998), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng, Đà Nẵng.
2. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2004), *văn hóa và phát triển ở Việt Nam*.
3. Lê Hồng Lý, Dương Văn Sáu, Đặng Hoài Thu (2009), *Quản lý di sản văn hóa với phát triển du lịch bền vững*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
4. *Luật Di sản Văn hóa và nghị định hướng dẫn thi hành* (2003), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. *Luật du lịch* (2005), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Trần Đức Thanh (2000), *Nhập môn khoa học du lịch*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
7. Trịnh Minh Đức, Phạm Thu Hương (2007), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa* Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
8. Trường Đại học văn hóa (1993), *Giáo trình bảo tồn di tích lịch sử - văn hóa*, Xưởng in Trung tâm thông tin khoa học kỹ thuật Quân sự.

Một số Website:

1. Cổng thông tin điện tử Cao Bằng
2. <http://www.baocaobang.vn>
3. <http://www.xuctiendulich.gov.vn>
4. <http://www.caobang.gov.vn>
5. <http://www.web-du-lich.com>
6. <http://www.baodulich.net.vn>
7. <http://www.tailieudulich.wordpress.com>